

Titulació, impartició i nombre de crèdits:

Psicopedagogia, optativa, quart curs - primer trimestre, 4 crèdits

Departament: Pedagogia Aplicada

Professors: Pere Marquès

1. Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

La finalitat general d'aquesta assignatura és facilitar una reflexió profunda sobre l'aplicació de les tecnologies al camp de l'educació especial, i en particular:

- Oferir una visió ampla dels possibles papers de les tecnologies de la informació i de la comunicació en el procés educatiu i formatiu de les persones amb necessitats especials.
- Considerar algunes concepcions d'utilització d'aquests recursos tecnològics en els diferents tipus de necessitats especials.
- Desenvolupar el criteri professional dels estudiants per facilitar la presa de decisions sobre l'ús dels recursos tecnològics als diferents contextos educatius. Elaborar criteris sobre la selecció, l'ús i l'avaluació dels mitjans tecnològics des de perspectives educatives, inclusives, equitatives i de cohesió social.
- Elaborar i desenvolupar propostes d'utilització educativa de recursos tecnològics en els diferents tipus de necessitats.
- Posar en contacte els estudiants de Psicopedagogia amb el domini bàsic dels principals recursos tecnològics que aporten les noves tecnologies de la informació, la comunicació i en general, d'utilització en l'àmbit educatiu, compensatori i adaptatiu..

2. Blocs temàtics i organització dels continguts

1.- Innovació educativa amb la pissarra digital i les TIC en general a la societat de la informació: models didàctics eficients i eficaços

2.- Tecnologies i Educació Especial. Aplicacions específiques de les TIC a les diferents àrees de necessitat.

- Discapacitats físiques

- Discapacitats psíquiques

- Discapacitats mentals y problemes de la superdotació

3.- La informàtica i el multimèdia educatiu. Conceptualització, avaluació, models d'utilització. El software lliure.

4.- Disseny i producció de materials multimèdia per al ensenyament en format de presentacions multimèdia.

5.- Internet i les xarxes en educació. Conceptualització, avaluació, aplicacions educatives, models d'utilització. Les webs docents i les weblogs. Els riscos d'Internet.

6.- Avaluació d'experiències d'aplicació de les TIC a l' Educació Especial

3. Avaluació

ACTIVITAT-1.- Elaboració d'un reportatge en format vídeo o presentació multimèdia, sobre com usen les TIC en un centre docent d'Educació Especial, visita al centre, elaboració del dossier i presentació pública a classe (PARELLES, suposa el 20% de la nota)

ACTIVITAT-2.- Avaluar un material didàctic multimèdia (CD o on-line) útil per a l'Educació Especial i publicar la valoració en una bitàcora a Internet, a l'abast dels professors i alumnes de l'assignatura (PARELLES, suposa el 15% de la nota)

ACTIVITAT-3.- Elaboració d'un material didàctic multimèdia en format presentació multimèdia o o tecnologia de pàgina web i presentació a la classe (PARELLES, suposa el 15% de la nota)

ACTIVITAT-4.- Examen sobre els aspectes teòric-pràctics de l'assignatura (INDIVIDUAL, suposa el 40% de la nota). Suposarà el 100% de la nota pels alumnes que no puguin venir a classe o fer els altres treballs

ACTIVITAT-5.- Participació a les classes i presentació d'una autoavaluació final de l'assignatura, assistència a classe i altres treballs optatius con fer lectures i analitzar recerques i projectes d'aplicació de les TIC a l'Educació Especial (INDIVIDUAL, suposa el 10% de la nota)

4. Fonts d'informació bàsica

La web del professor: Pere MARQUÈS GRAELLS <<http://dewey.uab.es/pmarques/>>

TEMA-1.- Innovació educativa amb la pissarra digital i les TIC en general a la societat de la informació: models didàctics eficients i eficaços.

- MARQUÈS, Pere (2007). Innovació educativa amb la pissarra digital i les TIC en general a la societat de la informació: models didàctics eficients i eficaços <<http://dewey.uab.es/pmarques/innovacionescuelaTIC.htm>>

TEMA-2.- Tecnologies i Educació Especial. Aplicacions específiques de les TIC a les diferents àrees de necessitat.

- MARQUÈS, Pere (2006). TIC aplicades a l'educació especial <<http://dewey.uab.es/pmarques/ee.htm>>

TEMA-3.- La informàtica i el multimèdia educatiu. Conceptualització, avaluació, models d'utilització. El software lliure.

- MARQUÈS, Pere (2006). Informàtica i multimèdia. <<http://dewey.uab.es/pmarques/temas2/t9.html>>

- MARQUÈS, Pere (2007). Software lliure en educació <<http://dewey.uab.es/pmarques/softwarelibre.htm>>

TEMA-4.- Disseny i producció de materials multimèdia per al ensenyament en format de presentacions multimèdia.

- MARQUÈS, Pere (2006). Disseny i producció de materials didàctics. <<http://dewey.uab.es/pmarques/temas2/t4.html>>

TEMA-5.- Internet i les xarxes en educació. Conceptualització, avaluació, aplicacions educatives, models d'utilització. Les webs docents i les weblogs. Els riscos d'Internet.

- MARQUÈS, Pere (2006). Internet i les xarxes a l'educació. <<http://dewey.uab.es/pmarques/temas2/t10.html>>

- MARQUÈS, Pere (2005). Los riesgos de Internet <<http://dewey.uab.es/pmarques/habilweb.htm>>

TEMA-6.- Avaluació d'experiències d'aplicació de les TIC a l' Educació Especial

- MARQUÈS, Pere (2006). TIC aplicades a l'educació especial <<http://dewey.uab.es/pmarques/ee.htm>>

Bibliografia recomanada

AGUILERA, S. (Coord) (1995). Nuevas Tecnologías aplicadas a la discapacidad. Proyectos y experiencias. Madrid: INSERSO.

AGUILERA, S.; SANTOS, A.; MUÑOZ, E. (1991). EL visualizador del habla (VISHA). Infodidac, 13.3543.

ALBA, C. (1994) Utilización de los recursos tecnológicos como respuesta a la diversidad. En Sancho, J.M. (coord) Para una tecnología educativa. Barcelona: Horsori.

ALCATUD, F y otros (2000) Las nuevas tecnologías en el ámbito de la discapacidad y las necesidades educativas especiales. Murcia: Consejería de Educación y Universidades.

ALONSO, F. Et al. (1996) Las actividades de formación e investigación y desarrollo del centro de transferencia en informática y Comunicaciones de la Universidad Politécnica de Madrid aplicadas a la discapacidad visual: una experiencia de colaboración institucional entre la Universidad y la Organización Nacional de Ciegos Españoles, Integración, 22. pp65-76.

ÁLVAREZ REVILLA i altres (1996) Cultura tecnológica y Educación. A: Sancho, J & Millán, M. (Coords) Hoy ya es mañana. Tecnologías y Educación: un diálogo necesario. Pp 21-36 Sevilla: M.C.E.P.

COMISIÓN TÉCNICA DEL PROYECTO L.A.O. (1994) Proyecto L.A.O. Madrid: fundación ONCE, APANDA, MEC.

CANDELOS, A y LOBATO, M (1997) Guía de acceso al ordenador para personas con discapacidad. Madrid: Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales.

CARDONA, M; GALLARDO, MV Y SALVADOR, ML (2001) Adaptemos la escuela. Orientaciones ante la discapacidad motórica, Málaga: Aljibe.

CEBRIAN , M. Y RIOS, J.M. (Coord.) (2000): Nuevas tecnologías aplicadas a las didácticas especiales. Madrid. Pirámide.

COMUNICACIÓN Y PEDAGOGIA- INFODIDAC (1998), 150. Monogràfic sobre Noves Tecnologies y Educació Especial. <http://sauce.pntic.mec.es/~alglobal>

COMUNICACIÓN Y PEDAGOGIA – (1999), 162. Monogràfic sobre Noves Tecnologies y Educació Especial. . <http://sauce.pntic.mec.es/~alglobal>

CUESTA, A.M. et al (1996) La informática en la educación de alumnos con necesidades educativas especiales. En J. Ferrés y P. Marqués (coord).Comunicación Educativa y nuevas Tecnologías. Barcelona: Praxis

ESCOIN, J. (1986) El ordenador al servicio de la integración escolar y social de personas con gran discapacidad. Barcelona: Patronat Municipal de Disminuïts.

FERNÁNDEZ DE VILLALTA, M. (1988) Tecnologías de la información y discapacidad. Madrid: Fundesco.

GARCÍA VISO, M. Y PUIG DE LA BELLACASA, R. (1988) Empleo, discapacidad e innovación tecnológica. Madrid: Fundesco.

GÓMEZ M.J.; ALAMILLO, S.; JUNOY, M. (1988). Posibilidades de aplicación de la informática a la Educación Especial. Madrid: MEC-CNREE.

GUZMÁN, A.; JARA, P. (1995). Síntesis y visualización del habla. Madrid: MEC.

HOWELL, R. ; NAVARRO, J. (1997). Ayudas tecnológicas en las aulas de integración de alumnos con necesidades educativas especiales. Revista de Educación. 313: 313-324.

KING, D. (1990). La aplicación del software en la Educación Especial. Comunicación, Lenguaje y Educación, 5, 31-46.

MARTÍ, E. (1992) Ordenadores al servicio de la educación especial. A Martí, E. Aprender con ordenadores en la escuela. Pp 206-223 Barcelona: Horsori.

MARTÍ, E. (1992) Aprender con ordenadores en la escuela. Barcelona: ICE Univ. Barcelona/Horsori.

MARTÍN, E. Y ESCOIN, J. (1986) Las nuevas tecnologías: una ayuda eficaz para la integración social del disminuído físico. Barcelona: Patronat Municipal de Disminuïts.

MARTÍNEZ, F. J. (1997) TESTAB: un proyecto para hacer realidad el acceso a la información y los fondos bibliotecarios. Integración, 24, pp.43-46.

MONFORT, M. (1994) El desarrollo del lenguaje y el ordenador. Revista de Logopedia, Foniatría y Audiología, XIV, 4, 219-226.

M.E.C. (1998) Nuevas Tecnologías y Necesidades Educativas Especiales. Madrid: MEC

NAVARRO, J.L. (1997) Medios Informáticos en la intervención logopédica. 2º Simposio Nacional de Logopedia. Formación y Profesión. Libro de Actas. Barcelona: ALE/Univ. Ramón Llull, 131-138.

NAVAROR,J.L. y SERVET FRAGA, M. (1998) Medios informáticos en la intervención logopédica. Mimeo

PASTOR, C. (1994) Utilización didáctica de recursos tecnológicos como respuesta a la diversidad. A: Sancho, J (coord.) Para una tecnología educativa. Pp 221-239 Barcelona: Horsori. BATTRO, A. (1986) Computación y Aprendizaje especial. Buenos Aires: Ateneo.

P.N.T.I.C. (1992) Nuevas Tecnologías y necesidades educativas especiales. Orientaciones para la atención a la diversidad. (vol. I y II). Madrid: MEC.

PUERTA, C.; SETI, N. L. (1993) Aplicaciones informáticas y ACNEE. Castro Urdiales: CEP.
Actes de les Jornades d'Informàtica i educació especial (1989) Informàtica i educació especial. Barcelona: ICE de la Universitat de Barcelona.

RUIZ, C.; GÓMEZ, I. (1997) Proyecto MUSA-TIDE. Experimentación realizada con Phonos- Lenguaje. Fiapas, 55, I-VIII.

SÁNCHEZ, R. (1997) Ordenador y discapacidad. Madrid: CEPE

SÁNCHEZ RODRÍGUEZ, J. (1999) Programa "mi Barrio" Software para la deficiencia auditiva. Comunicación y Pedagogía, 162, pp. 27-33.

SANCHO, J. M. (1995) Desarrollo cognitivo y tecnologías de la información y la comunicación. Una interacción educativa. Comunicación y Pedagogía, 131, pp.37-47.

SANCHO, J. M. (coord) (1994) Para una tecnología educativa. Barcelona: Horsori.

SANCHO, J. y otros (2001) Apoyos Digitales para la Educación Especial. Barcelona: Octaedro - EUB

SUÁREZ, M. D. (1997). Nuevas Tecnologías y Comunicación Aumentativa y alternativa. 2º Simposio Nacional de Logopedia. Formación y Profesión. Libro de Actas. Barcelona: ALE/Univ. Ramón Llull, 149150.

V.V.A.A. (1991) Informática y Logopedia. Cartagena: APANDA.

V.V.A.A. (1991) Monográfico Nuevas Tecnologías y Discapacidad. Infodidac.

V.V.A.A. (1992) Aplicaciones didácticas en el teclado de conceptos. Madrid: MEC- PNTIC

V.V.A.A. (1995) Nuevas Tecnologías. Educación Especial (I). Comunicación y Pedagogía-Infodidac, 131.

V.V.A.A. (1995) Nuevas Tecnologías. Educación Especial (II). Comunicación y Pedagogía-Infodidac, 133.

VELASCO, F (1997) Informática y sordera. 2º Simposio Nacional de Logopedia. Formación y Profesión. Libro de Actas. Barcelona: ALE/Univ. Ramón Llull, 139-147

VENDRELL, J.M. (1997) Informática y afasiología. 2º Simposio Nacional de Logopedia. Formación y Profesión. Libro de Actas. Barcelona: ALE/Univ. Ramón Llull, 159-161

VIDIELLA, B. (1992) El paper de la informàtica com a dinamitzador del treball de desenvolupament cognitiu i lingüístic: el cas dels alumnes sords. European Conference about Information Technology in Education: a critical insight. Barcelona: Universidad de Barcelona.

VON TETZCHNER, S.; MARTISEN, H. (1993) Introducción a la enseñanza de signos y al uso de ayudas técnicas para la comunicación. Madrid: Visor.

ADRECES D'INTERES AL WEB

Apple <http://www.apple.com/education/K12/disability>

CEAPAT, Centro Estatal de Autonomía Personal y Ayudas Técnicas. <http://www.ceapat.org>

Centro Nacional de Información y Comunicación Educativa (CNICE)
http://cnice.mecd.es/Recursos2/atencion_diversidad

Closingthegap. <http://www.closingthegap.com/>

Marqués, P (2002), Diferents recursos sobre Noves Tecnologies: <http://dewey.uab.es/pmarques>

Materials informàtiques del Programa de Informàtica Educativa (de Catalunya):
<http://www.xtec.es/recursos/sinera/>

Microsoft <http://www.microsoft.com/enable>

“Programa Nacional de Nuevas Tecnologías” : <http://www.pntic.mec.es/>

“Red Nacional I+D”: <http://www.rediris.es>

“Revista Comunicación y Pedagogía”: <http://sauce.pntic.mec.es/~alglobal>

Unitat de Tècniques Augmentatives de Comunicació (UTAC), Habilitació i Accés a l'Ordinador.
<http://www.xtec.es/~esoro/Indexajuts.htm>

“Web de Tecnologia Educativa”: <http://www.ull.es/departamentos/didinv/tecnologiaeducativa/>